

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В роботі розглянуті основні аспекти удосконалення управління економічною безпекою підприємства в умовах цифровізації. Проаналізовано специфіку економічної безпеки в умовах цифровізації. Розроблено механізм забезпечення системи ЕБП в умовах цифровізації. Обґрунтовано використання структурного підходу до управління ЕБП на основі розробленого механізму.

Ключові слова: економічна безпека, підприємство, цифровізація, механізм, хмарні технології, управління.

Abstract. The paper considers the main aspects of improving the management of economic security of an enterprise in the context of digitalization. The specifics of economic security in the context of digitalization are analyzed. A mechanism for ensuring the system of economic security of an enterprise in the context of digitalization is developed and the use of a structural approach to managing the economic security of an enterprise based on the developed mechanism is justified.

Keywords: economic security, enterprise, digitalization, mechanism, cloud technologies, management.

Вступ

В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій підприємства стикаються з новими викликами, які суттєво впливають на їх економічну безпеку [1, 2]. Цифровізація змінює традиційні бізнес-процеси, інтегрує сучасні інформаційно-комунікаційні технології та відкриває доступ до глобальних ринків. Водночас вона створює нові загрози, такі як кібератаки, злом систем, втрати даних та порушення конфіденційності. Таким чином, ефективне управління економічною безпекою потребує модернізації існуючих підходів, розробки інноваційних механізмів захисту ресурсів і забезпечення стійкості до цифрових ризиків.

Удосконалення управління економічною безпекою підприємства (ЕБП) дозволяє не лише адаптувати підприємства до викликів цифровізації, але й отримати конкурентні переваги за рахунок інтеграції аналітичних технологій, автоматизованих систем моніторингу та управління, а також впровадження цифрових стратегій захисту активів. Висока актуальність цього питання для сучасних підприємств зумовлена зростаючою роллю інформації як ключового ресурсу, що потребує надійного захисту та швидкого доступу для прийняття управлінських рішень.

Результати дослідження

Економічна безпека підприємства в сучасних умовах трансформується під впливом цифровізації, що охоплює всі сфери господарської діяльності. Надамо декілька найбільш узагальнених визначень терміну «економічна безпека підприємства» [2, 3]:

1. Економічна безпека підприємства – це стан захищеності ресурсів, активів та інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз, що забезпечує його стабільне функціонування, розвиток та досягнення стратегічних цілей.
2. Економічна безпека підприємства – це система заходів і стратегій, спрямованих на збереження фінансової, матеріальної, інформаційної та кадрової стійкості підприємства в умовах невизначеності та ризиків.

На нашу думку, економічна безпека підприємства – це здатність підприємства ідентифікувати, оцінювати та нейтралізувати економічні загрози, мінімізуючи їх вплив на фінансові результати та операційну діяльність. Зображений на рис. 1 механізм забезпечення економічної безпеки підприємства ілюструє структурний підхід до управління економічною безпекою та демонструє систему управління ЕБП в умовах цифровізації, яка включає:

1. Механізм забезпечення: він об'єднує інструменти, суб'єкти, об'єкти, політики, стратегії та функції забезпечення економічної безпеки.
2. Цільові орієнтири безпечної діяльності: вони визначають кінцеві цілі економічної безпеки.
3. Завдання ЕБП у контексті цифровізації: відображають необхідність впровадження цифрових технологій у безпекову діяльність підприємства.
4. Суб'єкти безпеки: підприємства та організації, що забезпечують реалізацію завдань ЕБП.
5. Об'єкти безпеки: ресурси, інформація та процеси, які потребують захисту в умовах цифрової трансформації.

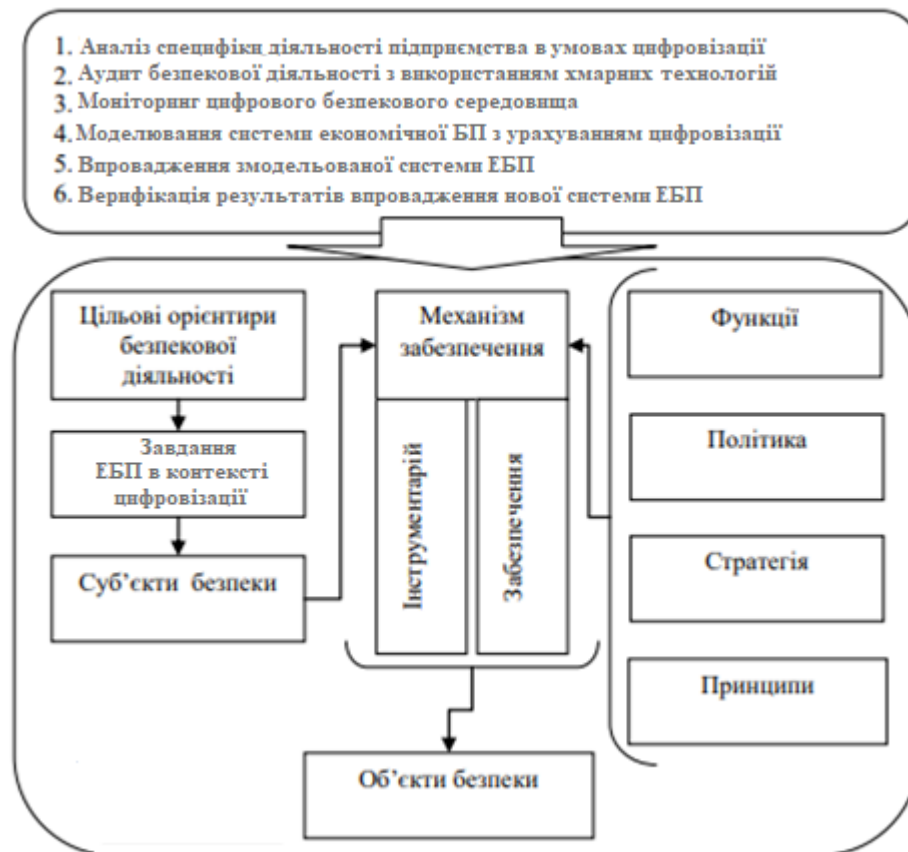

Рисунок 1 – Механізм забезпечення системи ЕБП в умовах цифровізації

В умовах цифровізації виникає необхідність удосконалення існуючих інструментів та впровадження нових стратегій, які враховують цифрові виклики та ризики. Запропонований механізм дозволяє систематизувати ключові елементи управління ЕБП та виділити основні напрями її вдосконалення. Проаналізуємо специфіку забезпечення ЕБП в умовах цифровізації:

1. Інтеграція цифрових технологій: на рисунку представлені інструментарій забезпечення та суб'єкти безпеки, які потребують адаптації до умов цифровізації. Використання хмарних технологій, систем моніторингу та аналітичних платформ уможливорює більш ефективне виявлення і реагування на цифрові загрози, але водночас вимагає створення відповідної політики безпеки.
2. Цифрова трансформація функцій і політик: політика та стратегії, зображені на рисунку, повинні бути адаптовані до умов цифрового середовища. Це передбачає розробку механізмів захисту інформаційних систем, запровадження кіберзахисту та забезпечення безпеки цифрових активів підприємства.
3. Розширення об'єктів безпеки: в умовах цифровізації до традиційних об'єктів безпеки (матеріальні, фінансові ресурси) додаються цифрові активи, дані та інтелектуальна власність. На рисунку ці об'єкти інтегровані в загальну систему забезпечення ЕБП, що підкреслює необхідність їх врахування на всіх рівнях управління.
4. Моніторинг цифрового середовища: моніторинг (виділений на рисунку як один із етапів) стає ключовим елементом системи ЕБП. У цифровому середовищі він включає контроль за інформаційними потоками, кіберзагрозами та вразливостями системи підприємства.

Висновки

Таким чином, удосконалення управління ЕБП в умовах цифровізації є невід’ємною умовою забезпечення конкурентоспроможності підприємства та його адаптації до сучасних викликів цифрової трансформації, а включення до механізму забезпечення системи ЕБП таких елементів, як цифрові технології, аналітичні інструменти та політики кіберзахисту, дозволить підприємствам не лише протистояти сучасним загрозам, але й створити фундамент для сталого розвитку. Також економічна безпека підприємства є ключовим елементом його сталого розвитку в умовах цифрової економіки. Впровадження ж цифрових рішень у систему управління ЕБП дозволить підвищити ефективність управлінських рішень, зменшити ризики та оптимізувати процеси.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лесько О.Й., Іщенко Г.С. Удосконалення менеджменту економічної безпеки підприємства. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи (МН-2024)». Вінниця: ВНТУ. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2024>
2. Андріїв Н. М. Виклики для економічної безпеки держави в умовах формування цифрової економіки. Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 64. С. 10– 15. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct64-2>.
3. Senchuk I., Kukhar O., Kravchuk Yu. Application of a systematic approach for the analysis of the economic security of enterprises in the agricultural sector of Ukraine. Modeling The Development Of The Economic Systems. 2023. Issue 3. P. 95-100. <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-9-13>

Лесько Олександр Йосипович – канд. екон. наук, доцент, професор кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: lesko@vntu.edu.ua.

Кульматицький С.О. – студент групи МПОУ-23м факультету Менеджменту та Інформаційної Безпеки Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця.

Lesko Oleksandr – Dr. Sc. (Eng.), Professor, Head of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Kulmatytskyi S.O. – master, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.